

## ОТ ҚУЛОҚ ЎСИМЛИГИНИ ТАРКИБИНИНГ КИМЁВИЙ ТАРКИБИНИ ЎРГАНИШ

Norimov Azimjon Qaxramon o'g'li

Xidirnazarov Muhammad Kamol o‘g‘li

*Samarqand davlat tibbiyot universiteti 1-son davolash ishi fakulteti 216, 219-guruh talabalari*

Ilmiy rahbar: v.b.dotsent

Kiyamova Dilfuza Sharifovna

*Samarqand davlat tibbiyot universiteti tibbiy kimyo kafedrasи*

### KIRISH

Insonlar qadim zamonlardan buyon tabiiy guyohlardan unumli foydalanib kelishmoqda. Xalq tabobatida tabiiy o`simliklardan tabobatda turli kasalliklarni davolash natijasida to xozirgacha ushbu an`ana davom etib kelmoqda.

Torondoshlar oilasiga mansub bo`lgan otquloi o'simligini Respublikamizni barcha hududlarida tabiiy holda uchraydigan o'simlik hisoblanib, bo`yi 60-150 sm ga yetadigan, poyasi tik o'suvchi, bog'imli, ildiz oldi to'p barglari uzunbandli, uchburchaksimon, asos qismi chuqur yuraksimon, o'tmas uchi biroz to'lqinsimon qirrali, pastki tomonida tomirlar bo'ylab kalta tuklar o'rashgan, barg bandi poyani qamrab olib, yondosh bargchalar bilan qo'shib o'sib naychaga aylangan , gullari mayda, ko'rimsiz, rovak to'pgulda to'plangan ko'p yillik o'simlik hisoblanadi. Biz uchun otquloi o'simligini ildizi ahamiyatga ega bo'lganligi uchun otquloi o'simlik ildizi tarkibida 4% gacha antraglikozidlar yani xrizafanol va emodinlar, 8-15% gacha oshlovchi moddalar, efir moyi, vitamin K mavjud.

Ishning maqsadi - Otquloi o'simlik-Конский шавель(*Rumex confertus* Willd)ning tarkibini o'rganish natijasidauning shifobaxshligi o'rganish.

Tadqiqot ob'ektlari va usullari. Otquloi o'simlik (Конский шавель) ildizidan tayyorlangan quritmasi.

Olingan natijalar va ularning muhokamasi. Otquloi o'simlik (Конский шавель)qadimgi tibbiyotda.

Izlanishimizning maqsadi insonlarda kuzatiladigan diareya va qabziyat undan tashqari me`da-ichak kasalliklari ya'ni dizinteriya, kolit, entrokolit kasalliklarida tabiiy holda uchraydigan xalq tabobatiga ma'lum bo'lgan otquloi o'simlik ildizidan tayyorlangan qaynatmalari va kukunlaridan ya'ni yuqorida keltirilganday diyareya, qabziyat, meda-ichak kasalliklarida foydalanishga qaratilgan. Ayni damda insonlarning juda ko'pchiligidagi me`da-ichak kasalliklari holatlari kuzatilmoqda. Otquloi o'simlikning ildiz preparatlari amalda kichik dozada ichni qotirishda, katta dozada ichni surishda qo'llaganimizda, bundan tashqari yuqoriga keltirilgan kasalliklarda ham ijobiy natijalar olinmoqda.

Xulosa. Otquloi o'simlik (Конский шавель)in sonlar sog'ligini tabiiy yo'l bilan tiklanishida, ichak faoliyatini qayta tiklashda ijobiy natijalar ko`rsatdi.

**FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:**

1. Yusupova S. S., Kholmurodova D. K., Kiyamova D. S. Vexibia Alopecroides-How to New Source for the Synthesis of Physiologically Active Substances Used in Medicine //Global Scientific Review. – 2023. – T. 20. – C. 25-30.
2. Vexibia Alopecroides - How to New Source for the Synthesis of Physiologically Active Substances Used in Medicine. Global Scientific Review 2023 Volume 20, October 2023.
3. Выделение и установление строение физиологически активных препаратов из растение семейства fabaceae. Илмий ахборотнома 2022-йил, 3-сон (133) С76-80.
4. Холмуродова Д.К Пути и методы получения порфиринов. International Journal of Education, Social Science. Volume-11|22-10-2023
5. Yusupova S.S. Holmurodova D.K. Kiyamova D.Sh. A New Source Of Biologically Active Substances Used In The National Economy And Medicine The american journal of medical sciences and pharmaceutical research 2020
6. С.С Юсупова, Д.К Холмуродова Лечебные свойства флавоноидов Биотехнология и биомедицинская инженерия, 2022 стр 255-256